

Процедура медиации основывается на принципах равноправия сторон, нейтральности посредника, добровольности, конфиденциальности.

Медиация как способ эффективного разрешения конфликтов достаточно хорошо зарекомендовала себя за рубежом. Международное сообщество признало социально-культурную ценность медиации, которая расширяет границы сложившейся культуры разрешения споров и делает правосудие более эффективным и оперативным. Мировой практике известны примеры законодательного закрепления медиации, соответствующие акты приняты в США, Германии, Австрии. Из стран СНГ законы о медиации приняты в РФ, Казахстане, Украине. В Республике Беларусь проект закона «О медиации» находится в стадии разработки.

Сфера применения медиации достаточно широка — правовые споры и неправовые конфликты, участники которых добровольно соглашаются провести переговоры друг с другом и искать приемлемое решение. Медиация может применяться при разрешении трудовых, семейных, экологических и иных конфликтов. При этом участниками процедуры могут быть физические, юридические лица, индивидуальные предприниматели.

Таким образом, медиация видится перспективным и эффективным способом разрешения конфликтных ситуаций, использование которого будет способствовать расширению возможностей субъектов по выбору способов урегулирования конфликтов, а также снижению нагрузки на государственное правосудие.

А.А. Габлюк

БДЭУ (Мінск)

ІНСТЫТУТ ВІЖА І ВОЗНАГА Ў СУДАВОДСТВЕ ВКЛ

У працэсуальным праве ВКЛ у XV — пач. XVI ст. значную ролю выконвала такая службовая асоба, як віж. Ва Ўсходняй Падоллі яна вядома з 1430 г., пасля і ў іншых землях ВКЛ, але ўпершыню юрыдычны статус віжа быў акрэслены Статутам ВКЛ 1529 г. Ён выконваў функцыі публічнага сведкі, быў экспертам па копнаму праву і прысутнічаў на пасяджэннях копнага суда, які знаходзіўся асобна ад судовай сістэмы дзяржавы. У яго кампетэнцыю ўваходзілі: дазнанне, дастаўленне ў суд адказчыка або абвінаваўца, выкананне судовых рашэнняў, даследванне акалічнасцяў злачынства і інш.

Віжы прызначаліся з розных сацыяльных груп (сялян, мяшчан, баяр). Статут узаконіў пры віжы пабочных сведкаў — «людзей добрых, веры годных», што не заўсёды вытрымлівалася. Шляхта ў барацьбе за пашырэнне сваіх правоў імкнулася ператварыць віжа з элемента вялікакняжацкай улады ў інстытут шляхецкага самакіравання.

Скасаванне інстытута віжа пачалося з увядзення пасады вознага ў ходзе адміністрацыйна-тэрытарыяльнай і судовай рэформ 1565—1566 гг. са з'яўленнем земскага і гродскага судоў з адпаведнымі штатамі. Пасада

віжа была яшчэ прадугледжана Статутамі ВКЛ 1566 і 1588 г. і праіснавала да пач. XVII ст.

Возны — службовая асоба земскіх судоў у ВКЛ у XVI—XVIII ст., якая прызначалася ваяводам па прадстаўленні земскага суда і павятовай шляхты. У кожным павеце было некалькі возных, галоўнага з іх называлі генералам. Пры кожным судзе было два возных. Адзін з іх дзяжурыў, другі — разнісіў позы і выконваў іншыя падобныя функцыі. Як і судзі новых судоў, возныя пры ўступленні на пасаду прыносілі прысягу (тэкст рэгламентаваўся законам), у якой давалі абяцанне выконваць свае абавязкі «верне, цнотліве, пабожнае і справядлівае», а падчас выканання сваіх непасрэдных абавязкаў праўдзіва запісваць усё тое, што будуць бачыць, чуць і рабіць, а затым без «проволакі» уносіць усё гэта ў спецыяльныя судовыя кнігі. Што тычыцца паўнамоцтваў гэтай службовай асобы, то яны былі шырокія і паўтаралі кампетэнцыю віжа.

Стварэнне ў XVI ст. выбарных, незалежных ад адміністрацыі судоў сведчыла пра наступленне новага этапу ў развіцці прававой культуры грамадства. Змены ў судовым працэсе ў XVI ст. прывялі да таго, што суд стаў больш даступным і хуткім, а судовы працэс — удасканаленым. Развіццё інстытута возных сведчыла аб прагрэсіўных тэндэнцыях у працэсуальных праваадносінах і з'яўлялася адным з фактараў, якія садзейнічалі ўмацаванню законнасці і павышэнню правасвядомасці грамадства.

А.В. Гречихин

БГЭУ (Мінск)

ВЗЫСКАНИЕ ДОЛГОВ С ЛИЦ, НЕСУЩИХ СУБСИДИАРНУЮ ОТВЕТСТВЕННОСТЬ ПО ОБЯЗАТЕЛЬСТВАМ ДОЛЖНИКА-БАНКРОТА

С каждым годом в хозяйственных судах возрастает количество дел, связанных с процедурой банкротства субъектов предпринимательской деятельности. В подавляющем большинстве случаев для кредиторов пятой очереди не остается средств должника-банкрота, чтобы удовлетворить их требования, пусть даже частично.

Если у должника — юридического лица, находящегося в стадии банкротства, отсутствуют денежные средства, имущество или дебиторская задолженность, для возврата долгов можно в судебном порядке привлечь к ответственности собственника его имущества, учредителей (участников) или других лиц, в том числе руководителя должника, имеющих право давать обязательные для должника указания либо имеющих возможность иным образом определять его действия.

Правовым основанием для привлечения к ответственности указанных выше лиц являются часть вторая п. 3 ст. 52 ГК и подп. 1.35 п. 1